

Motion till riksdagen 2022/23:969

av **Martin Kinnunen m.fl. (SD)**

Svenskt fiske och vattenbruk

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta offentliga institutioner prioritera svenskfångad fisk och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i högre grad utnyttja tilldelade fiskekvoter när så är möjligt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över byråkratin i syfte att minska fiskeribranschens administrativa bördor och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvoterna i Östersjön och andra vatten ska anpassas till vad vetenskapen anser vara försvarbart och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en fortsatt minskning av fångstkvoterna för sill/strömming jämfört med förra årets kvoter och då specifikt för östra Östersjön och Stockholms skärgård och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inleda en dialog med Finland respektive Danmark om att flytta ut trålgränsen till 12 nautiska mil för större fartyg och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast vidta åtgärder för att begränsa spridningen av sälmask i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur bottentrålning i kustnära områden kan minska, till förmån för mer selektivt fiske, och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda behovet av mer forskning kring överförandet av parasiter mellan säl och fisk och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda huruvida sälmaskens negativa effekter på svenskt yrkesfiske kan minskas och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda huruvida sälmasken påverkar olika fiskpopulationer i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera fiske för humankonsumtion och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte missgynna svenska fiskare inom EU och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för fleråriga tillstånd gällande skydds jakt på skarv och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta användandet av andra jakt- och skrämelmetoder mot skarv som komplement till skjutvapen och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utökning av effektiva metoder mot skarv såsom oljering och prickning av ägg och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förvaltningen av skarv måste ske i bättre samverkan mellan länsstyrelser och Havs- och vattenmyndigheten för att den ska vara likvärdig i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa licensjakt på vikare och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ersättning för sälavskjutning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla regelverket för fiskelicenser och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utveckling av passiva redskap vid fiske och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att minska övergivna fiskenät och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur man ytterligare kan effektivisera fiskekontrollerna och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa och öka självförsörjningsgraden samt öka sysselsättningen inom svenskt vattenbruk och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att modernisera miljöbalken då nuvarande lagstiftning och regleringar hindrar utveckling och förnyelse samt bromsar initiativ om att framföra nya, mindre miljöpåverkande odlingstekniker samt odling av nya arter och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda omklassning av vattenbruk till areell näring och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tillståndsprocessen för fiskodling för att få fram en förenklad process och så att giltighetstiden för tillstånd kan förlängas och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reducera den administrativa bördan för vattenbruk och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta ytterligare åtgärder för att underlätta utvecklingen av vattenbruket och skyndsamt se över regelverket för att öka graden av vattenbruk och tillkännager detta för regeringen.

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra fiskutsättning och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra miljöförbättrande åtgärder för sportfisket och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera arbetet med förbättrade vandringsleder för fisk och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra överlåtelser av ålfisketillstånd och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla fler uppströms och nedströms passager för ål och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förstärka Ålfondens finansiering och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en återgång till 9 centimeter som minimimåttet för fångade flodkräftor och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över i vilken omfattning det är möjligt att förhindra import av produkter från haj och då i synnerhet vad avser hotade hajarter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Havet är en betydelsefull resurs och fisket är en betydelsefull svensk näring med gamla anor. Sverigedemokraterna framhåller fiskets kulturella aspekt liksom dess ekonomiska betydelse. Antalet svenska yrkesfiskare har minskat under åren. Trots det fortsätter fisket att generera många arbetstillfällen inom livsmedelsindustrin. Förutom att fisk är ett bra livsmedel utgör fisket en viktig komponent i den svenska livsmedelsproduktionen.

Den svenska fiskerilagstiftningen är sedan 1995 underordnad EU:s gemensamma fiskeripolitik. Den gemensamma fiskeripolitiken omfattar i stora drag allt nyttjande av levande resurser i vattnen och inom vattenbruket, samt beredning och avsättning av fiskeri- och vattenbruksprodukter inom medlemsstaternas territorier eller i gemenskapens fiskevatten eller av gemenskapens fartyg. I grundförordningen görs dock flera viktiga avgränsningar som innebär att EU:s fiskerilagstiftning kan kompletteras av nationell lagstiftning.

Fisket har alltid utgjort en viktig näringskälla såväl i Sverige som i övriga Norden med långa kuster och talrika sjöar. Bortsett från fisket i insjöar och floder finner man för Sveriges vidkommande de största skillnaderna mellan västkusten och Östersjöområdet. Medan den mycket rikare tillgången på fisk vid västkusten, liksom närheten till Skagerrak, Nordsjön och Nordatlanten, skapat förutsättningar för ett utpräglat yrkesfiske, har ostkustens naturtillgångar gett upphov till ett mera säsongsmässigt binäringsfiske, koncentrerat kring vissa dominerande fångster vid sidan av andra näringsfång.

I Sverige har större delen av fiskkonservindustrin varit koncentrerad till Bohuslän. Västkustfisket svarar också för en stor del av sysselsättningen i Bohuslän, följt av Skåne och Blekinge. Surströmmingsindustrin är däremot koncentrerad till kusten längs

Bottniska viken. Fiskrökeriernas produktion bedrivs ofta i mindre skala, vilket är viktigt för sysselsättningen i flera kommuner.

Det svenska EU-inträdet innebar att den svenska fiskeindustrins marknader växte, tullhinder försvann och sysselsättningen ökade. Samtidigt belades importen av förädlad norsk fisk med tullar inom EU. Fiskodlingar har blivit en viktigare del av fiskeindustrin. Norge har i denna branschgren uppnått en dominerande position.

Prioritera svenskfångad fisk

Det är viktigt att framhålla att allt svenskt fiske är och ska förbli hållbart och noga reglerat, vilket innebär en trygghet för konsumenten. Fiskens ”svenska” ursprung är alltså en sorts certifiering i sig, och därmed bör offentliga institutioner prioritera fisk som har fångats av svenska fiskeföretag vid inköp.

Utnyttja tilldelade kvoter

Fisket regleras av EU-kommissionen, vilket är ett försvarbart system givet fiskets regionala natur. Kvoter tilldelas utifrån vetenskapliga underlag, vilket också är en helt rimlig ordning. Outnyttjade kvoter kan köpas och säljas mellan länder. Enligt riksdagens utredningstjänst finns för Sveriges del visst utrymme för ökade fångster i vissa delområden utifrån tilldelade men outnyttjade kvoter. Sverige har fram till den sjunde november 2022 utnyttjat 12 procent av sin torskkvot i västra Östersjön och sju procent av torskkvoten i östra Östersjön. Av sill/strömningskvoten nyttjades 35 procent i västra Östersjön men hela 83 procent i centrala Östersjön exklusive Riga-området. Svenskt fiske av sill bör öka något inom tilldelade kvoter. Berörda myndigheter bör sålunda ges i uppdrag att underlätta för branschens aktörer.

Underlätta för svenska fiskare

Det är alltså Sverigedemokraternas målsättning att, inom ramen för marknadsekonomiska principer och långsiktigt hållbart nyttjande av fiskevatten, verka för en livskraftig svensk fiskerinäring. Exempelvis måste byråkratin ses över i syfte att minska fiskeribranschens administrativa bördor.

Vetenskapens och forskningens rekommendationer

Torskbeståndet i Östersjön är i mycket dåligt skick. Det gäller i synnerhet det så kallade ”östra beståndet”, öster om Bornholm. Detta innebär att fisket behöver regleras mycket kraftigt, vilket också sker. Riktat fiske på torsk i Östersjön är inte tillåtet utan den är endast tillåten som bifångst. Det kan dock tilläggas att inte ens de begränsade kvoterna tas upp, eftersom de kvarvarande torskarna har så liten storlek.

Åtgärder bör vara stark reglering och, om så krävs, ett totalt stopp i vissa bestånd. Detta ska man dock inte hantera genom att rösta om ett totalt stopp i riksdagen. Frågan uppstår när ett sådant stopp kan hävas. Situationen kan variera mellan olika bestånd. Kvoterna bör anpassas till vad vetenskapen anser vara försvarbart, vilket i praktiken kan innebära just ett temporärt stopp för torskfisket i vissa bestånd. Det är av största vikt att

rätt kompetens kan reglera exakt hur långt restriktionerna behöver gå och hur länge de behöver vara i kraft. Svensk fiskepolitik ska utgå från forskningens rekommendationer.

Minska kvoterna av strömming ytterligare i centrala Östersjön

Östersjöns yrkesfiske står inför stora utmaningar. EU-kommissionens förslag om 2023 års fångstkvoter, innebär minskning på 28 procent jämfört med fiskekvoter 2022 i norra Östersjön ökar med 32 procent i centrala Östersjön enligt riksdagens utredningstjänst. Sill-/strömmingsbestånden i centrala Östersjön har minskat drastiskt sedan 1970- och 1980-talen.

Detta har inneburit stora förändringar av Östersjöns ekosystem, vars struktur och funktion nu förändras drastiskt. Småspigg har tagit över i Stockholms ytterskärgård, beroende på de låga strömmingsförekomsterna längs kusten. I innerskärgården, där strömmingen finns kvar, är inte spiggen lika talrik. Strömmingsfisket i centrala Östersjön har mist sin MSC-certifiering. Detta är ett resultat av ICES senaste rekommendationer. Från den 15 september 2021 får strömming från centrala Östersjön inte längre säljas som MSC-certifierad. Kvoterna för sill/strömming i centrala Östersjön har tidigare sänkts successivt under senare år: 26 procent år 2019, 10 procent år 2020, 36 procent 2021 och 45 procent 2022 och nu alltså en ökning på 32 procent till nästa år.

Sverigedemokraterna vill nu se en fortsatt minskning utifrån förra årets fångstkvot för sill/strömming, specifikt för centrala Östersjön, som bl.a. innefattar Stockholms skärgård. Detta är nödvändigt för strömmingsbeståndets återhämtning.

Vi stödjer utflyttad trålgräns på prov

Östersjön lider av att industrifisket åderlåter havet på sill och strömming i stor omfattning. Sverigedemokraterna står bakom utskottsförslaget som klubbades i riksdagen 2021 om att tillfälligt flytta ut trålgränserna för större fartyg från fyra till 24 nautiska mil. Trålgränserna flyttas ut tillfälligt fram till 2027 för att sedan utvärdera effekterna vad gäller biomassa och fiskebestånd. Detta är viktigt för att öka kunskapen för att på sikt kunna vidta rätt åtgärder för att skydda Östersjöns sill och strömmingsbestånd men kan också gynna det småskaliga traditionella kustfisket. Industritrålare tar ut hela fiskekvoten av sill och strömming i ett mindre område, något som slår hårt mot de småskaliga yrkesfiskarna och skärgårdslivet. Detta har blivit ett stort och uppmärksammat problem utanför och i anslutning till Stockholms skärgård. Det finns ett egenvärde i att hålla det småskaliga fisket levande, liksom de hamnar och rökerier de sysselsätter längs med Sveriges kuster. Det är olyckligt att några få industritrålare tillåts få fri tillgång till fisken, på bekostnad av det småskaliga fisket och de svenska kustsamhällena. Att låta de största trålarna fånga all fisk, som i Östersjön, skapar små ekonomiska värden och ytterst få arbetstillfällen. Marin turism längs den svenska Östersjökusten har ett förädlingsvärde på 15 miljarder kronor och sysselsätter 32 000 människor, medan det svenska yrkesfiskets förädlingsvärde i Östersjön är knappt 0,3 miljarder kronor och berör 380 årsverken. Detta enligt HaV, Marin strategi för Nordsjön och Östersjön 2018–2023.

Då trålgränsen för storskaligt trålfiske flyttas ut, kan den småskaliga näringsgrenen fiskare få större möjlighet att kunna fortleva och utveckla fisket som den anrika näringsgren den är och vars yrkeskunskap i många fall förts vidare från en generation

till en annan. Tillsammans med det inre vattnet utgör territorialhavet Sveriges sjöterritorium, där vi har full suveränitet och därmed torde ges denna möjlighet.

Förbjud storskalig trålning i Ålands hav, Bottenhavet och Bottenviken

Att förbjuda allt industrifiske i Östersjön är troligen mycket svårt att få igenom, men att skapa ett förbud mot storskalig trålning i Ålands hav, Bottenhavet och Bottenviken borde vara möjligt om Sverige och Finland driver den frågan gemensamt mot EU-kommissionen. Regeringen bör även inleda en liknande dialog med Danmark rörande fisket i Östersjön. Vi ser av flera skäl ett stort värde i att en levande, lokalt förankrad fiskeri näring bibehålls. Fisket har kulturhistoriska värden och är viktigt för kust-, hamn- och skärgårdssamhällets identitet. Det är också viktigt för jobb, företagande och besöksnäring i de ofta små lokalsamhällena, och därmed viktigt för ambitionen om livskraftiga lokalsamhällen på landsbygd och i skärgård.

Gynna kustnära fiske, verka för mindre bottentrålning i kustområden

Det ska vara möjligt att bedriva såväl storskaligt som småskaligt yrkesfiske i Sverige, även om det slutligen är den enskilda entreprenören som väljer typ av båt, redskap och hamn att landa sin fångst i. Det är Sverigedemokraternas målsättning att bevara och utveckla ett flertal hamnar utmed hela Sveriges kust, där fisk kan landas och tas om hand av lokal livsmedelsindustri. Ett aktivt fiske med livskraftiga fiskeentreprenörer skapar levande kustområden längs våra svenska kuster, vilket skapar jobb och därmed liv i skärgården.

Det finns skilda uppfattningar om bottentrålning, men många aktörer hävdar att bottentrålning skadar de marina ekosystemen. Det bör därför utredas hur bottentrålning i kustnära områden kan minska, till förmån för mer selektivt fiske, utan att branschen drabbas. Det är dock inte sverigedemokratisk politik att radera ut en hel bransch genom förbud eller alltför långtgående regleringar.

Begränsa spridningen av sälmask

Sälmasken är en rundmask och har säl som huvudvärd men infekterar även fisk som fungerar som mellanvärd, den kallas därför ofta ibland för torskmask. Enligt Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) förekommer sälmask i Skagerack, Kattegatt, Öresund och Östersjön men är vanligast i södra Östersjön. Den förekommer nästan inte alls i Ålands hav och Bottniska viken. Varför förekomsten är lägre i detta område är mindre okänt då dessa områden hyser stora koncentrationer av gråsäl. Infekterad fisk visar ofta inga symptom vid lindrig infektion men simförmåga och immunförsvar kan påverkas vid kraftig infektion. Klart är att parasiterna, tillsammans med andra miljöfaktorer, kan påverka fiskens överlevnads- och fortplantningsförmåga, samt dess kvalitet och pris.

Sälen är huvudvärd för parasitmasken vilket innebär att masken lever och fortplantar sig där i vuxet stadium. Parasiter påverkar sälarnas hälsotillstånd negativt. Parasiternas

ägg sprids från sälens avföring ut i havet och blir till larver. Fisken får i sig parasiten via mindre djur och blir därmed mellanvärd. Parasitmasken orsakar symptom såsom illamående och kräkningar men kan också orsaka allergiska reaktioner hos människa om infekterad fisk inte upphettas eller genomgår djupfrysning. Parasitmask som hittas i fisk upplevs som oaptitligt då sälmasken kan ses med blotta ögat och minskar värdet av fisken vilket kan leda till att svensk fisk väljs bort vilket är ett problem för yrkesfiskare. Åtgärder bör snarast vidtas för att begränsa spridningen av sälmask i Östersjön, samt utreda behovet av mer forskning kring överförandet av parasiten mellan säl och fisk. Det skulle behövas mer forskning kring och vilka andra faktorer som ligger bakom spridningen av sälmask samt vilken inverkan sälmasken har på olika fiskpopulationer i Östersjön och hur sälmaskens negativa effekter för svenskt fiske kan minskas.

Prioritera fiske för humankonsumtion

För att skydda fiskbestånden och uppnå ett hållbart fiske bör lokalt fiske för human-konsumtion prioriteras framför fiske som används till fisk- och minkfoder. Denna prioritering borde drivas igenom tillsammans med andra EU länder runt Östersjön.

Missgynna inte svenska fiskare

Dagens fiskeripolitik inom EU gör att svenska fiskare blir särbehandlade och att fisket inte bedrivs på lika villkor mellan de olika länderna. Implementering av EU-lagstiftning måste alltså utformas på ett sådant sätt att svenska fiskare inte drabbas av konkurrens-nackdelar gentemot konkurrenter i andra EU-länder runt Östersjön. Det är inte ovanligt att regelverket i de olika Östersjöländerna slår olika hårt mot de olika ländernas fiskare. Vidare måste regelverket för det så kallade pricksystemet som finns i Sverige, där prickarna dessutom stannar kvar på båten även om den säljs, vara likvärdigt. Vidare bör regelverken för överlåtelse av fiskerätter förenklas och en större flexibilitet bör tillåtas avseende tidsgränserna för fiskekvoter.

Förvalta bestånden av skarv

Skarvbestånden behöver minska kraftigt. Skarven, som i Sverige utgör en ansevärd stor population med många häckande par, påverkar fiskbestånden negativt, skapar sanitär olägenhet för friluftslivet och reducerar skog och natur där fåglarna häckar till döda områden. Därför vore en allmän jakttid på skarv bra, från såväl förvaltningssynpunkt som naturvårdande synpunkt.

Vi vill se åtgärder mot allvarlig skada på fiske, fiskeredskap och växtlighet. Skarvens hot mot fiskbestånd som är rödlistade eller extra betydelsefulla för ekosystemet måste hållas efter. Skarvkolonier som bildas ska reduceras inom och i närheten av fredningsområden för fisk, samt i närheten av bostadshus. Att kolonierna lever på platser där de orsakar minst skada och olägenhet skulle minska konflikterna.

Vi vill underlätta för fleråriga tillstånd gällande skydds jakt på skarv, samt användandet av andra jakt- och skrämsemetoder som komplement till den jakt med skjutvapen som bedrivs. Här vill vi förorda en utökning av effektiva metoder som oljering och prickning av ägg.

Förvaltningen av skarv måste ske i bättre samverkan mellan länsstyrelser och Havs- och vattenmyndigheten för att den ska vara likvärdig i hela landet, både vid sötvattensjöar i inlandet och utmed den långa kustlinjen.

Säl

De senaste åren har även antalet sälar utmed Sveriges kustlinje ökat, vilket innebär allvarliga problem för kustfisket. Regeringen har beslutat om att licensjakt på gråsäl och knobbsäl ska möjliggöras, men en sådan jakt bör också omfatta vikare, som åsamkar liknande skador på fångster och fångstredskap. Licensjakt som utformas på liknande sätt som dagens regionala skydds jakt skulle inte hota sälbestånden. Däremot skulle licensjakt på säl kunna vara ett sätt att minska konflikterna mellan sälar och fiskerinäringen, som känner av ökade skador på fiskeredskap och fångster. Reglerna för jakt på säl bör ses över.

Ersättning för sälavskjutning

Idag är det enbart tillåtet att skjuta säl vid skydds jakt. Dels krävs ett tillstånd som kostar pengar och kännedom om var den får skjutas krävs. Dessutom är båtinnehav ett måste, och det tunga djuret, vars kött och skinn inte får säljas, måste omhändertas. Sälen är också ett svårjagat djur. För att öka incitamenten att över huvud taget kunna nå upp till de kvoter som tilldelats vid skydds jakt behöver en ersättning införas till säljägare. På liknande sätt skulle ersättning kunna utgå vid den licensjakt på gråsäl som nu möjliggjorts av regeringen. Därigenom skulle också risken för tjuvjakt och skadeskjutna djur minskas.

Förenkla regelverket för fiskelicenser

Det småskaliga kustnära fisket ökar antalet arbetstillfällen i fiskerinäringen, kultur bevaras och den unika skärgårdsmiljön utvecklas. Tyvärr försvåras detta av ett stelbent regelverk för fiskelicenser. Generationsskiften måste underlättas och möjliggöras genom överlåtande av fiskelicens, för att ge näringen tillförsikt inför framtiden.

Passiva redskap och utnyttjande av kustkvoterna

Forskning kring vilka fiskeredskap som tillfredsställer entreprenörens behov av effektivitet, och samtidigt tar marinekologisk hänsyn, pågår och bör även fortsättningsvis bedrivas. Dialogen mellan yrkesfiskare och forskare inom detta område är oerhört viktig. Möjligheterna att öka utnyttjandet av kustkvoterna, som i många fall är iögonenfallande låga, bör utredas.

Spöknät i Östersjön

Ett övergivet fiskenet fortsätter att fånga fisk, fåglar och marina däggdjur under många år. Detta skapar ett onödigt lidande för djuren då djuren svälter eller kvävs till döds i näten. Nät gjorda av nylon eller andra syntetiska material bryts inte ner utan kan finnas

kvar under många år. Fiskenet kan fastna i båtpropeller eller roder men också skada fiskeredskap som leder till dyra reparationer för fiskare. Det finns många anledningar till att fiskeredskap överges. Ett exempel kan vara att nät blir förstörda då utplacerade nät blir överkörda. Nät kan försvinna i stormar. En annan anledning är slarv och dålig kunskap. Även fritidsfiskare bidrar till övergivna nät i Östersjön.

Fiskerikontroll

Medlemsländerna ansvarar var för sig för att deras fiskekvoter inte överskrids och fiskekontrollen tillämpas korrekt. Den gemensamma fiskeripolitiken behöver skärpa EU:s kontrollsysteem för att garantera att regelverket följs. Det handlar om att säkerställa ett långsiktigt hållbart upptag och att ge svenska fiskare möjlighet att konkurrera på lika villkor. Den svenska regeringen har ett ansvar för att uppmärksamma EU-kommissionen på regelöverträdelser så att EU-kommissionen kan vidta åtgärder för att se till att det gemensamma regelverket följs. För att säkerställa att detta skulle Sverige behöva öka kontrollen från högriskländer, få tillgång till tulldatabas för att kontrollera importörer och öka de fysiska kontrollerna av importörerna. Här vill vi att regeringen ser över metoderna för att ytterligare effektivisera fiskekontrollen.

Fiskodling

Sverige har mycket goda förutsättningar för matfiskproduktion och då särskilt i de norra delarna av landet där de näringsfattiga regleringsmagasinen finns. Odlad fisk utgör en resurseffektiv proteinkälla och hälsosam mat. Matfiskproduktion kan ge positiva regionalpolitiska effekter, stärka Sveriges självförsörjningsgrad av livsmedel samt skapa varaktiga arbetstillfällen på landsbygden. Vidareförädling ger dessutom upphov till ytterligare arbetstillfällen, direkt och indirekt. Självförsörjningsgraden av inhemsk odlad fisk är i dag låg och behöver ökas, vilket även gäller antalet sysselsatta inom vattenbruket. För att uppnå detta krävs bättre samordning mellan livsmedelspolitik, jordbrukspolitik, näringspolitik, arbetsmarknadspolitik och miljöpolitik avseende svenskt vattenbruk. Hur samordningen ska kunna förbättras bör utredas av regeringen.

I Norge är vattenbruksproduktionen avsevärt högre än den svenska produktionen. Vi importerar mer fisk och skaldjur än vi skulle behöva om vi bättre utnyttjade de möjligheter som står bakom hörnet.

En utredning behövs om hur kostnaderna för näringsidkare i branschen kan sänkas. Lägre kostnader för näringsidkare skulle öka lönsamheten och bidra till förutsättningar för en varaktig och ekonomiskt bärkraftig industri. Tillsynsavgifterna är exempelvis väsentligt högre än för annan verksamhet som kräver miljötillstånd.

En klassificering av vattenbruket som areell näring skulle kunna medföra att olika stödformer blir tillgängliga även för vattenbruk. Om vattenbruket skulle klassas som areell näring skulle andra stödformer kunna nyttjas. Regeringen bör ge Jordbruksverket i uppdrag att utreda frågan om klassificering.

Tillståndsprocessen för fiskodling varierar också stort mellan olika länsstyrelser, en process som ibland kan ta många år. Tillstånden är inte bara tidskrävande och kostsamma, utan är dessutom tidsbegränsade till tio år. Därför bör tillståndsprocessen ses över så att processen går betydligt enklare och snabbare samt att giltighetstiden för tillstånd bör förlängas.

Etablering av nya fiskodlingar behöver underlättas, samt förutsättningarna för befintliga odlingar att expandera förbättras. Det finns dock en lagstiftning och reglering som hindrar utveckling och förnyelse, som bromsar initiativ om att framföra nya, mindre miljöpåverkande odlingstekniker och odling av nya arter.

Den administrativa bördan behöver också reduceras. I nuläget har flera olika myndigheter ansvar för prövning och tillsyn av vattenbruk. En bättre samordning krävs mellan de myndigheter som ansvarar för prövning och tillsyn av vattenbruk. Vattenbruk är ett bra exempel på omställning mot ett hållbart brukande av de marina resurserna. Utvecklingspotentialen i den svenska vattenbruksnäringen är stor. Det finns ett stort behov av smidigare tillståndsprocesser och Jordbruksverket bör analysera hur prövningen av vattenbruksverksamheter kan förenklas, samtidigt som miljöskyddet bibehålls. Regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att underlätta utvecklingen av vattenbruket och skyndsamt se över regelverket för att öka graden av vattenbruk.

Vattenbruk har en stor potential att skapa jobb och tillväxt i hela landet, samtidigt som dessa företag kan leverera klimatsmart mat. Många företag beskriver att regelverk och tillståndsprocesser i dag gör det dyrt, osäkert och komplicerat att starta vattenbruk i Sverige. Det är därför angeläget att finna en lösning på de uppmärksammade problemen och detta bör tillkännages för regeringen.

Fiskutsättning

Hav, sjöar och vattendrag med tillhörande flora och fauna är viktiga att bevara och skydda och vi måste även stimulera utkomstmöjligheter för människor som bor nära dessa områden. Som ett led i detta arbete ska den fiskutsättning som sker uppmuntras genom att förenkla regelverk och administration kring utsättning av fisk. Utsättning av fisk ska göras i bevarandesyfte, för att stödja hotade eller återintroducera redan hotade bestånd. Utsättning av fisk bidrar även till att uppnå ett förbättrat fiske.

Sportfisket

Sportfisket av lax, öring och regnbåge samt andra arter ger, förutom nöjet, tillfällen till motion, naturupplevelser och avkoppling. Fisketurismen har under senare tid växt och omfattar besök vid sjöar och älvar, stugbyar, båtuthyrningsfirmor, fiskekurser och mycket annat. Detta bidrar på ett positivt sätt till regional tillväxt, inte minst i glesbygd.

Sportfisket innebär en stor potential för turism och landsbygdsutveckling och bidrar till sysselsättning och en levande landsbygd. Samtidigt bör man inte blunda för intressekonflikten mellan sportfisket och andra aktörer som nyttjar vattnet som resurs. Mycket av den flora och fauna som etablerats under århundraden av mänsklig verksamhet lever i och gynnas av de förhållanden som råder i vattenkraftsdammarna. Dammarna utgör viktiga flödesbegränsningar och slamfällor i vattendragen, vilket jordbruket annars uppmuntras att anlägga. Dessutom bidrar dammarna till viktiga miljöer för rekreation och ett rikt friluftsliv.

Det är positivt med frivilliga initiativ hos olika intressegrupper och vattenkraftsägare runt vattendrag gällande fiske- och miljöförbättrande åtgärder. En utredning föreslås kring hur ett samordnat investeringsstöd för att underlätta fiskens vandringar kan utformas och att arbetet för att få till förbättrade vandringsleder för fisken intensifieras.

Ålfiske

Bestånden av ål har i ett längre perspektiv försvagats betydligt. Detta har även uppmärksammats på EU-nivå. EU:s ministerråd har fattat beslut om att varje medlemsland ska fasthålla en sammanhängande förbudsperiod för fiske av ål under tre månader vilket omfattar allt fiske av ål i alla EU:s vatten och flodmynningar och införs någon gång mellan den första augusti 2022 och 28 februari 2023, Havs- och vattenmyndigheten har beslutat att det i Sverige ska ske mellan den första oktober till 31 december 2022. Förbudet införs då vandringsperioden är som störst i Östersund där majoriteten av ål som ska leka vandrar. Det ska även vara förbjudet att sumpå ål under denna period. Alla bör vara överens om att ålfisket måste vara reglerat i de vatten som berörs. Ett ensidigt stopp för ålfiske från svensk sida kan dock inte vara aktuellt, eftersom det skulle radera ut den unika ålkulturen i södra Sverige.

För övrigt föreligger även ett annat hot mot svenskt ålfiske. Innehavare av ålfisketillstånd kan inte överlåta sina företag och därtill nödvändiga licenser för att bedriva ålfiske, till annan person eller annat företag. Detta innebär att dagens ålfiskeföretag inte kan fortsätta sin verksamhet när innevarande tillståndshavare upphör med sin verksamhet. Överlåtelser av ålfisketillstånd bör möjliggöras. Det är enbart tillåtet för yrkesfiskare med tillstånd att sälja ål vidare men trots detta innebär de hårda regleringarna ett ökat illegalt ålfiske. Målsättningen bör vara att minska denna drivkraft genom att, i den mån det är möjligt, underlätta för legalt fiske. Problemet med ål som inte kan passera vattenkraftverk bör avhjälpas genom fler uppströms och nedströms passager, vilket är under utveckling.

Ålfonden kom till för att främja ålens fortlevnad i Östersjön. Man avsätter pengar för att sätta ut ål i de svenska vattendragen och arbetar långsiktigt med att bevara småskaligt ålfiske och för bevarandet av traditionen kring detta fiske. Det måste ligga i en svensk regerings intresse att värna om denna anrika fiskegren och sedvänjan som ålagille med mera utgör. Regeringen bör därför se över hur Ålfondens finansiering kan förstärkas.

Skyddsjakten på skarv är begränsad, men trots sin begränsning räddar den ändå livet på många ålar enligt flera forskare, eftersom skarven gärna äter ål.

Flodkräftan

Den svenska flodkräftans bestånd har minskat drastiskt under de senaste 100 åren, och arten är i dag rödlistad som akut hotad. Det värsta slaget mot flodkräftans livsmiljö var när nordamerikanska signalkräftor planterades in i svenska vatten på 1960-talet. Dessa visade sig senare bära på kräftpest, men var också själv motståndskraftig mot sjukdomen. Flodkräftan däremot, dör av pesten. Antalet svenska vatten med flodkräfta har över åren stadigt minskat, vilket är oroande. Det krävs många och omfattande åtgärder på olika plan för att rädda artens överlevnad. En av dem kan vara att säkerställa flodkräftans reproduktion. Visst skydd för flodkräftan finns i förordningen om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och i Fiskeriverkets föreskrift (2011:13) om utsättning samt flyttning av fisk i andra fall än mellan fiskodlingar, men fler åtgärder måste till för att säkerställa artens överlevnad.

Den tidigare fiskeriförordningen (1982:126) reglerade i 17 § minimimåttet för en kräfta som får fiskas. Endast kräftor med minst måttet nio cm från spetsen av pannhornet till den fasta kanten av den mellersta stjärtfenan fick fiskas. Denna ordning

gällde fram till den första januari år 1994, då det i stället infördes regler om privat förvaltning. Detta betyder i klartext att fiskerättsinnehavaren bestämmer över kräftfisket i enskilt vatten.

För att skydda den akut hotade flodkräftan har nya regler kring fisket tillkommit från årsskiftet, men reglerna gäller framför allt fiskeområden och hanteringen av den invasiva arten signalkräfta, som är bärare och smittspridare av kräftpest. Allmänhetens rätt att fiska signalkräftor i Vättern är nu begränsad till tre på varandra följande helger med start den fjärde fredagen i augusti.

En återgång till den gamla skrivningen i förordningen gällande minimimått, fast med inriktning på flodkräfta, skulle möjliggöra för kräftan att hinna reproducera sig minst en gång innan hon fångas. Ett minimimått på nio cm skulle säkra reproduktionen och ge bättre förutsättningar för beståndsåterväxten, vilket borde vara helt i linje med arbetet för att bevara flodkräftan.

Produkter från haj

Idag är knappt tjugo hajararter utrotningshotade. Det är hajarnas fenor, kött och leverolja som är åtråvärda. Exempelvis ses makohajens kött och fenor som delikatesser i kinesisk och asiatisk matlagning. Den vanligaste hajan i svenska vatten torde vara pigghajen, även den hotad på grund av hårt fisketryck, då den i andra världsdelar fiskas som matfisk. Arten är fredad i svenska vatten både vad gäller kommersiellt fiske och fritidsfiske. Hajar har plats högt upp i näringskedjan och spelar därför en viktig roll i havens ekosystem. En minskning av haj påverkar alla övriga arter i haven. På grund av ett överfiske, i kombination med att hajar förökar sig långsamt, hotas många hajararters överlevnad idag. Hajar blir också könsmogna relativt sent och får få avkommor.

Politikens uppgift ska inte vara att reglera handeln mer än vad som är behövligt för att uppnå ett visst mål. Målet måste vara att minska rovfisket av haj. De i Sverige fåtaligt förekommande hajarterna är enligt Havs- och vattenmyndigheten (HaV) fredade. Inom EU driver Sverigedemokraterna sedan länge linjen att allt fiske ska vara hållbart och det finns skäl för regeringen att se över i vilken omfattning det är möjligt att förhindra import av produkter från haj, och då i synnerhet vad avser hotade hajararter.

Martin Kinnunen (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Elsa Widding (SD)

Beatrice Timgren (SD)

Björn Tidland (SD)

Mats Nordberg (SD)